

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 894

van **TOM ONGENA**

datum: 6 september 2022

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

VDAB - Vacatures leerkrachten

Bij het begin van dit schooljaar werd het tekort aan leerkrachten andermaal heel zichtbaar omdat heel wat vacatures niet ingevuld geraakten. Uit cijfers van VDAB bleek dat er twee weken voor de start van het schooljaar nog 2400 vacatures openstonden in het onderwijs.

Naast het nemen van structurele maatregelen om het lerarentekort aan te pakken, is er op korte termijn een belangrijke taak voor VDAB weggelegd om zo veel mogelijk vacatures te helpen invullen.

1. Hoeveel van de 2400 vacatures werden tijdens de laatste twee weken voor de start van het nieuwe schooljaar nog ingevuld?
2. We vernamen tevens dat een aantal leerkrachten die hadden toegezegd om een vacature in te vullen, net voor de start van het schooljaar alsnog besloten om elders een job als leerkracht te aanvaarden.

In welke mate heeft dat gegeven gewogen op de vacatures van scholen?

3. Hoeveel vacatures zijn er momenteel nog niet ingevuld? Graag een opsplitsing per provincie en daarbinnen per gemeente.
4. a) Welke conclusies kunnen daaruit getrokken worden over de spanning tussen (centrum-)steden en gemeenten voor wat betreft het lerarentekort?
b) In welke mate ziet men een pendel van leerkrachten van de centrumsteden naar de gemeenten?
5. Hoeveel vacatures betreffen
 - a) voltijdse jobs;
 - b) deeltijdse jobs;
 - c) een beperkt aantal lesuren?
6. Hoeveel van de vacatures situeren zich in
 - a) het GO!;
 - b) het gesubsidieerd officieel onderwijs;

**Vlaams
Parlement**

- c) het gesubsidieerd vrij onderwijs? Graag daarbij een opdeling tussen het Vrij Katholiek Onderwijs, Federatie van Onafhankelijke Pluralistische Emancipatorische Methodescholen (FOPEM), Federatie Steinerscholen, Raad van Inrichtende Machten van het Protestants-Christelijk Onderwijs (IPCO), Vlaams Onderwijs OverlegPlatform (VOOP);
 - d) Joodse scholen?
7. Hoeveel van de vacatures situeren zich in
- a) het kleuteronderwijs;
 - b) het lager onderwijs;
 - c) het secundair onderwijs? Graag ook een opdeling naar aso, bso, tso, kso, buso;
 - d) het hoger onderwijs?
8. Voor welke vijf vakken zijn er de meeste vacatures?
9. Hoeveel van de vacatures situeren zich in scholen met een hoge OKI-index (Onderwijs kansarmoede-indicator)? Graag een onderverdeling van scholen met een OKI-index van respectievelijk 0, 1, 2, 3 en 4.
10. Hoeveel van de vacatures situeren zich in internaten?
11. Welke acties heeft VDAB opgezet om vraag en aanbod in het onderwijs optimaal op elkaar af te stemmen?
12. Heeft VDAB in de aanloop naar het nieuwe schooljaar een screening gemaakt van de beschikbare werkzoekenden die in aanmerking komen voor een baan als leraar?
13. Hoeveel werkzoekenden komen daarvoor in aanmerking?
14. a) Welke outreachende acties zet VDAB in om ook niet-werkzoekenden, zoals gepensioneerde leerkrachten of zijinstromers, naar het onderwijs toe te leiden?
- b) Wat met projecten zoals Intro (INloopTRaject Onderwijs)?

ANTWOORD

op vraag nr. 894 van 6 september 2022

van **TOM ONGENA**

1. Het is door VDAB niet mogelijk om na te gaan hoeveel van de 2.400 onderwijsvacatures die twee weken voor de start van het schooljaar openstonden, vervuld werden tijdens de laatste twee weken voor de start van het nieuwe schooljaar. In heel de maand augustus zijn 380 vacatures voor leerkrachten vervuld. Het gaat daarbij alleen om vacatures in het Normaal Economisch Circuit (excl. uitzendopdrachten) die rechtstreeks aan VDAB gemeld zijn en die in beheer waren bij zowel de werkgever als VDAB (alleen als VDAB medebeheerder van de vacature is, is informatie over vervulling betrouwbaar).
2. VDAB heeft geen gegevens over leerkrachten die kort voor de start van het schooljaar veranderen van school, noch over de eventuele impact hiervan op het aantal vacatures.
3. In de bijlage 1 vindt u een overzicht van het aantal openstaande vacatures voor leerkrachten op 11 september 2022, met uitsplitsing naar provincie en gemeente. In totaal waren er op 11/9/2022 1915 openstaande vacatures voor leerkrachten, waarvan 1187 voor leerkracht secundair onderwijs en 728 voor leerkracht kleuter- of lager onderwijs.
4. a) Het is duidelijk dat de problematiek van het lerarentekort in absolute cijfers nog steeds het grootst is in de grootsteden Brussel, Antwerpen en Gent (in iets mindere mate). Daarnaast zien we wel een verbreding naar heel wat andere centrumsteden als Brugge, Sint-Niklaas, Mechelen, Leuven, Aalst, ... Dat het aantal openstaande vacatures hoger is in de (centrum-)steden dan in de gemeenten, is uiteraard ook toe te schrijven aan de schaalgrootte van de steden waar meer scholen gevestigd zijn.
Naast de verschillen tussen steden en gemeenten valt ook het verschil tussen provincies op, waar in Limburg bv. 'slechts' 98 vacatures voor leerkrachten open staan En in bv. Vlaams-Brabant er 344 openstaande vacatures voor leerkrachten zijn.
- b) VDAB heeft hierover geen cijfers beschikbaar.
5. VDAB houdt geen gegevens bij over het voltijdse of deeltijdse karakter van een vacature of het gevraagde aantal lesuren.
6. VDAB houdt geen gegevens bij over het aantal vacatures per onderwijsverstrekker.
7. VDAB houdt enkel een opdeling bij naar beroepssjabloon. Ik verwijs hiervoor naar antwoord 3.
8. VDAB heeft geen cijfers over de meest gevraagde vakken in vacatures voor leerkracht secundair onderwijs. Op basis van data van het departement onderwijs & vorming en Agodi enerzijds en anderzijds kwalitatieve info van VDAB-bemiddelaars en de onderwijskoepels weten we dat de tekorten het grootst zijn voor Nederlands, Frans, wiskunde en de technische vakken.

9. VDAB heeft geen gegevens van het aantal vacatures in combinatie met de OKI-index.
10. VDAB houdt geen cijfers bij over het aantal vacatures in internaten.
11. Opvolgen van vacatures voor leerkrachten en deze matchen met de beschikbare reserve behoort tot de reguliere en dagdagelijkse werking van de VDAB-bemiddelaars onderwijs. Binnen de beroepencluster 'zorg en onderwijs' zijn er per provincie bemiddelaars specifiek toegewezen aan de subcluster onderwijs. Hieronder vindt u een aantal concrete acties die VDAB opzet om het lerarentekort terug te dringen:
 - De leerkrachtendatabank: dit is de online tool die schooldirecties kunnen gebruiken om een geschikte leerkracht te zoeken. Directies kunnen selecties maken uit de databank van werkzoekende leerkrachten. Deze werkzoekenden kunnen specifieke leerkrachteninfo toevoegen aan hun dossier (bv. vakken of ambten) zodat de meest wenselijke match kan gemaakt worden. Voor de leerkrachtendatabank wordt ook met Agodi samengewerkt zodat bv. bekwaamheidsbewijzen van werkzoekenden ook door Agodi kunnen gevalideerd worden.
 - Inzetten op zij-instroom in lerarenopleiding: VDAB erkent in alle provincies lerarenopleidingen voor werkzoekenden tot leerkracht kleuter-, lager en secundair onderwijs. De afgelopen jaren heeft VDAB ingezet op de uitbreiding van het erkende opleidingsaanbod binnen de lerarenopleidingen. Hierdoor is er een brede waaier aan mogelijkheden voor werkzoekenden om een lerarenopleiding te volgen (bv. reguliere trajecten, verkorte trajecten, ...). Sinds dit jaar erkent VDAB ook LIO-trajecten (Leraar in opleiding) voor werkzoekenden waarbij de lerarenopleiding gecombineerd wordt met (deeltijdse) tewerkstelling in het onderwijs als leerkracht. Van zodra de werkzoekenden hun lerarendiploma behaald hebben, worden zij door de VDAB-bemiddelaars actief bemiddeld op de openstaande vacatures in het onderwijs.
 - Webinar voor onderwijsdirecties rond de VDAB-dienstverlening. Om de VDAB-dienstverlening nog beter bekend te maken bij de onderwijsdirecties wordt dit najaar een webinar georganiseerd. Tijdens deze webinar worden tips gegeven rond het werken met de VDAB-tools en het opstellen van vacatures. Daarnaast worden ook een aantal good practices gedeeld om tot een betere matching tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt te komen.
 - Beeldvormingscampagnes: VDAB is een partner in de beeldvormingscampagne "Les geven is alles geven" van de Vlaamse Overheid rond de lerarenberoepen. Zo worden bv. social media campagnes opgezet om bij te dragen aan positieve beeldvorming rond de lerarenberoepen. Er is ook een samenwerking met de Vlaamse Overheid om de onderwijsvacatures die VDAB ontvangt te delen op de campagnewebsite van "Les geven is alles geven".
 - Dialogodagen: VDAB neemt deel aan job-, opendeur- of dialogodagen in het onderwijs met de bedoeling om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen.
 - De Leraarskamer: De leraarskamer is een innovatief concept in de regio's Mechelen en Turnhout waarbij op een digitale en laagdrempelige manier onderwijsinstellingen in contact kunnen gebracht worden met werkzoekende leerkrachten en zo te verkennen of er een match mogelijk is. Daarnaast biedt dit concept ook de mogelijkheid om werkzoekende leerkrachten te versterken in bv. het solliciteren binnen onderwijs en is er ruimte voor netwerking tussen werkzoekenden en/of schooldirecties.
 - Pitstop voor loopbaanbegeleiders: in het voorjaar van 2022 vond een digitale 'pitstop voor loopbaanbegeleiders' plaats in het teken van het onderwijs en het lerarentekort. In samenwerking met Agodi werden de ingeschreven loopbaanbegeleiders wegwijs gemaakt in het werkveld van onderwijs, de mogelijkheden van de lerarenopleidingen, etc. Op die manier verwerven loopbaanbegeleiders de kennis over onderwijs die ze ook met hun klanten in de loopbaangesprekken kunnen inzetten.
 - ...

12. Het screenen en opvolgen van de beschikbare arbeidsmarktreserve en deze matchen aan de vacatures behoort tot de reguliere werking van VDAB en gebeurt permanent.
13. Hieronder vindt u een overzicht van het aantal werkzoekenden zonder werk, in bemiddeling op 31 augustus 2022:
 - Leerkracht secundair onderwijs: 3.033
 - Leerkracht buitengewoon secundair onderwijs: 646
 - Leerkracht kleuter- of basisonderwijs: 1.687

Deze cijfers dienen wel genuanceerd te worden. Gezien de vele tijdelijke opdrachten binnen het onderwijs komen heel wat leerkrachten in de zomer op werkloosheid terecht. Veel van deze leerkrachten zullen op 1 september opnieuw aan de slag gegaan zijn in het onderwijs.

14. a) VDAB heeft de afgelopen jaren het erkend opleidingsaanbod binnen de lerarenopleidingen sterk uitgebreid, bv. door meer vakken mogelijk te maken binnen de opleiding leerkracht secundair onderwijs, de erkenning van LIO-trajecten waarbij opleiding en tewerkstelling gecombineerd wordt, ... Deze erkende opleidingen zijn toegankelijk voor uitkeringsgerechtigde werkzoekenden, maar ook voor bv. vrije werkzoekenden, mensen met een leefloon en mensen met een ziekte-uitkering.

Als partner van de beeldvormingscampagne "Les geven is alles geven" van de Vlaamse overheid probeert VDAB ook zijn steentje bij te dragen aan een positiever imago van de lerarenberoepen.

Daarnaast zijn er ook provinciale initiatieven om meer zij-instroom te faciliteren door bv. Intro-project voor herintreders (zie ook antwoord 14.b.), partnerschappen met lokale overheden (Onderwijstalent, Leraar in Gent), specifieke infoavonden voor zij-instromers (Antwerpen), erkennen van specifieke opleidingstrajecten (bv. BOOST-project in Kortrijk), ...

- b) Het Intro-project is een proefproject dat vorig jaar in Oost-Vlaanderen heeft gelopen, in samenwerking met GO! scholengroep Gent. Het opzet van dit traject was om voor gekwalificeerde leerkrachten in het secundair onderwijs die een tijd niet voor de klas hadden gestaan een brug te maken naar het onderwijs van vandaag. Dit opleidingstraject duurde 4 maanden en hierin werden didactische masterclasses afgewisseld met individuele coaching en een groot stuk werkplekleren (van observatie tot zelfstandig lesgeven).

Vorig schooljaar zijn twee groepen opgestart en zijn in totaal 10 werkzoekenden opgestart in dit traject. 9 van hen hebben het traject afgewerkt. In de eerste groep waren 4 van de 6 werkzoekenden meteen binnen het onderwijs aan de slag. De tewerkstellingsresultaten van de tweede groep zijn nog niet beschikbaar.

Er is beslist om het proeftraject nog een schooljaar te verlengen, mits een aantal bijstellingen. Zo wordt de doelgroep verruimd naar herintreders in het lager onderwijs, worden ook de scholengroepen van het GO! in West-Vlaanderen betrokken om zo ook meer West-Vlaamse werkzoekenden aan te spreken en zullen er meer opstarten plaatsvinden om een meer continue instroom te krijgen in plaats van de lineaire opstarten (september en februari).

Naast de verlenging van het huidige proefproject wordt met de partners van het hoger onderwijs in West- en Oost-Vlaanderen verkend welke opportuniteiten er zijn om dit project op een structurele en duurzame manier in de reguliere werking in te bedden.

BIJLAGE

[Openstaande vacatures voor leerkrachten dd. 11/09/2022, opgesplitst naar provincie en gemeente](#)